

Załącznik nr 1

do Programu wychowawczo – profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 im. Adama Mickiewicza w Słupcy

Wyniki przeprowadzonych diagnoz, sposoby monitorowania i diagnozowania problemów

Program wychowawczo-profilaktyczny został zbudowany w oparciu o rozpoznanie potrzeb społeczności szkolnej, czyli uczniów i ich rodziców oraz wszystkich pracowników szkoły. Diagnozę przeprowadzono w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących oraz czynników ryzyka, dotyczących uczniów, rodziców/ opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły

Diagnozy dokonano poprzez:

- wnioski z licznych rozmów z rodzicami oraz z problemów poruszanych podczas spotkań z rodzicami;
- wnioski z pracy wychowawców klas;
- wnioski z pracy dyrektora, psychologów, pedagogów oraz innych specjalistów szkolnych, higienistki, świetlicy szkolnej oraz biblioteki szkolnej;
- obserwacje;
- wnioski z pracy zespołu pomocy psychologiczno - pedagogicznej (zgłoszone i zaobserwowane trudności w realizacji procesu dydaktyczno - wychowawczego) oraz innych zespołów funkcjonujących w szkole;
- ewaluację istniejących programów: wychowawczych i profilaktyki;
- wnioski z badań ankietowych, w tym z badania ankietowego uczniów i rodziców prowadzonego w drugim półroczu roku szkolnego 2023/2024 związanego m.in. z diagnozą klimatu szkoły, sytuacji uczniów, poziomu bezpieczeństwa;
- analizę dokumentów;
- wnioski ze współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizacji działalności wychowawczej i profilaktycznej.
- analizę "Raportu o stanie powiatu słupckiego za rok 2023" oraz „Raportu o stanie gminy miejskiej Słupca za rok 2023” (stan bezpieczeństwa, występujące zagrożenia, promocja i ochrona zdrowia).

Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Środowisko wychowawcze tworzone przez szkołę jest układem różnych elementów i czynników o charakterze materialno-rzeczowym, społecznym i kulturowym, które mają znaczenie dla rozwoju dziecka w aspekcie wychowawczym, dydaktycznym i ogólnorozwojowym.

Makrośrodowisko (środowisko społeczne, otoczenie)

Nasza szkoła znajduje się w kilkunastotysięcznym mieście. Na jego terenie jest zarejestrowanych ok. 1300 podmiotów gospodarczych, które zatrudniają ponad 4 tysiące pracowników, w tym jest kilka większych firm np. Kunz Słupca, Hellermann Tyton sp. z o.o. i inne. Zaletą naszego miasta jest położenie koło autostrady i łatwe połączenie z Wrześnią, Poznaniem, które są miejscem zatrudnienia wielu mieszkańców. Mimo tych walorów stopa bezrobocia w naszym powiecie od wielu lat kształtuje się powyżej średniej krajowej i wojewódzkiej (wg danych GUS stopa bezrobocia w sierpniu 2024r. wyniosła 7%, podczas, gdy bezrobocie w kraju - 5,0%, a w województwie - 2,9%). Jest to ośrodek kultury (kino Sokolnia, wydarzenia - Słupskie Spotkania Muzyczne, Wawrzynki Słupskie), Muzeum Regionalne w Słupcy, Biblioteka Publiczna i Pedagogiczna), sportu (MOSiR - stadion, trzy kompleksy boisk "orliki", hala sportowa, basen, strzelnica, boiska do siatkówki plażowej, korty tenisowe, skatepark, pumptrack, ścianka wspinaczkowa, sala do squasha, kryte boisko wielofunkcyjne, siłownię zewnętrzne), rekreacji (Jezioro Słupskie, plaża miejska, park miejski, las, promenada, liczne place zabaw, tężnia solankowa, drewniane pomosty nad jeziorem, basen zewnętrzny). W mieście znajduje się sześć przedszkoli, dwie szkoły podstawowe, szkoła muzyczna, specjalny ośrodek szkolno - wychowawczy i trzy szkoły ponadpodstawowe. Na terenie miasta znajduje się kilka poradni lekarskich, w tym specjalistycznych, duży szpital. Wszystkie te czynniki z poziomu makro tworzą przyjazne otoczenie wychowawcze. Jest możliwość rozwijania zainteresowań i pasji, aktywnego spędzania czasu wolnego. W mieście promuje się sport i aktywność fizyczną. Poza licznymi obiektami sportowymi, jest wiele organizacji i stowarzyszeń promujących aktywne formy wypoczynku, organizowanych jest wiele imprez sportowych np. bieg 5 z Pasją, biegi wawrzynkowe i wiele innych. Ponadto nie spotykamy wielu problemów, które towarzyszą mieszkańcom dużych miast. Praktycznie nie ma w naszym mieście problemu bezdomności, dużej biedy, ani niebezpiecznych dzielnic, nie brakuje dostępu do opieki zdrowotnej. Słupca jest miastem bezpiecznym, monitorowanym, rzadko zdarzają się poważne przestępstwa. W strukturze przestępczości kryminalnej nadal dominują zdarzenia w 7 kategoriach przestępstw (uszczerbek na zdrowiu, bójki i pobicia, przestępstwa rozbójnicze, kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, kradzież pojazdu, uszkodzenie mienia). Na wysokim poziomie utrzymuje się ilość wszczętych postępowań przygotowawczych o przestępstwa narkotykowe (w 2023 roku wszczęto 37 postępowań przygotowawczych (2022r – 57, 2021r - 49), stwierdzono 57 czynów, co wskazuje na spadek w porównaniu do lat poprzednich (2022 – 97, 2021-51 stwierdzonych czynów)). W roku 2023 na terenie podległym KPP Słupca zanotowano spadek przestępczości nieletnich: 13 nieletnich dokonano 24 czynów karalnych, z czego KPP Słupca odnotowała 7 czynów karalnych dokonanych przez 6 nieletnich. (na podst. "Raportu o stanie powiatu słupckiego za rok 2022") Do czynów tych należały: uszczerbek na zdrowiu - 2, uporczywe nękanie - 1, przestępstwa narkotykowe – 17, kradzież cudzej rzeczy - 2. Policja często interweniuje w sytuacjach konfliktów, przemocy domowej, wykroczeń drogowych, w tym jazdy pod wpływem alkoholu.

Formalno-organizacyjne warunki funkcjonowania szkoły:

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Adama Mickiewicza w Słupcy jest szkołą ośmioletnią, ogólnodostępną. Obecnie uczy się w niej w klasach I - VIII -792 uczniów w 33 oddziałach. Uczniowie realizują obowiązek szkolny w oddziałach ogólnodostępnych, integracyjnych oraz sportowych. Warunki formalno - organizacyjne szkoły zawarte są w Statucie Szkoły. Po 24 lutego 2022r., w związku z inwazją Rosji na Ukrainę, do naszej szkoły dołączyli uczniowie ukraińscy. Na dzień 27.09.2022r. jest ich - 34, co stanowi 4,3% społeczności uczniowskiej.

Warunki materialne:

Nauka w Szkole Podstawowej nr 3 im. A. Mickiewicza odbywa się w budynku: przy ul. Kopernika 13. Do dyspozycji uczniów jest hala sportowa, salki rehabilitacyjne, pływalnia, boiska między szkołą a halą sportową oraz boiska Orlik. Do dyspozycji młodszych dzieci pozostaje plac zabaw. Szkoła wyposażona jest łącznie w 2 pracownie komputerowe, gabinety specjalistyczne, bibliotekę. Większość sal lekcyjnych wyposażona jest w sprzęt multimedialny oraz liczne i nowoczesne pomoce dydaktyczne. Na terenie szkoły funkcjonuje stołówka. Uczniowie I - VIII korzystają z posiłków z cateringu. Funkcjonuje gabinet pielęgniarki szkolnej. Budynek jest czysty, sale są przestronne. Na każdym poziomie znajdują się toalety. Szkoła przystosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, platformy, podjazdy, osobna toaleta). Organem prowadzącym dla szkoły jest Burmistrz Gminy Miejskiej w Słupcy.

Trzy niezależne wejścia do szkoły dają szansę równomiernego rozmieszczenia uczniów podczas wchodzenia i wychodzenia ze szkoły, co sprzyja zachowaniu bezpieczeństwa zdrowotnego i chroni przed chorobami zakaźnymi. Uczniowie nie tłoczą się i nie zbierają w jednym miejscu. Do ich dyspozycji podczas przerw są dwa boiska zielone, plac zabaw i dziedziniec szkoły.

Stan opieki nad uczniem:

Uczniowie otrzymują darmowe podręczniki finansowane dzięki dotacjom z MEN. Na terenie szkoły korzystają z opieki socjalnej w postaci obiadów finansowanych przez ośrodki pomocy społecznej oraz z opieki pielęgniarki szkolnej. W szkole zatrudnieni są: pedagog, pedagog specjalny, dwóch psychologów (1,5 etatu), nauczyciele mający kwalifikacje logopedy, oligofrenopedagoga. Realizowane są również inne formy zajęć specjalistycznych prowadzonych przez tyflopдагоgów, surdopedagoga, terapeutów pedagogicznych. Prowadzone są zajęcia z doradztwa zawodowego. Uczniowie objęci są różnymi formami pomocy psychologicznej - pedagogicznej, korzystają z zajęć rewalidacyjnych. Szkoła współpracuje w zakresie pomocy uczniom z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Słupcy, MOPS w Słupcy, Komendą Powiatową Policji w Słupcy, Sądem Rejonowym w Słupcy oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy.

Na terenie szkoły funkcjonuje świetlica, z której mogą korzystać uczniowie wszystkich oddziałów. Świetlica funkcjonuje codziennie od poniedziałku do czwartku w godzinach od 6:30 do 16:30 i w piątek od 6:30 do 16:00.

W szkole działa Rada Rodziców, rodzice angażują się w różne działania szkolne, uczestniczą w organizowanych przedsięwzięciach. Szkoła poza zaplanowanymi wywiadówkami, oferuje rodzicom możliwość udziału w dyżurach nauczycielskich raz w miesiącu, korzystania z porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń oferowanych przez specjalistów szkolnych. Ponadto od września 2022 wszyscy nauczyciele wyznaczili dodatkową godzinę konsultacji dla uczniów i rodziców w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

Środowisko nauczycieli i pracowników szkoły:

Obecnie w szkole pracuje 70 nauczycieli o różnych specjalizacjach. Nauczyciele poszerzają kwalifikacje, korzystają z doskonalenia zawodowego. Większość ma długoletni staż pracy i duże doświadczenie zawodowe. Pracują oni metodami aktywnymi, stosują ocenianie kształtujące, opracowują i wdrażają programy dydaktyczne i wychowawcze oraz innowacje pedagogiczne, prezentują wysoką kulturę osobistą, współdziałają w zespołach, nawiązują dobre, oparte na życzliwości relacje z uczniami. W szkole pracuje 15 pracowników niepedagogicznych, z których większość to pracownicy obsługi, którzy są w stałym kontakcie z uczniami, monitorują wejścia do szkoły, dbają o czyste i przyjazne otoczenie wewnątrz i na zewnątrz budynku. Zarówno nauczyciele, jak i pracownicy niepedagogiczni są zaangażowani w pracę, tworzą przyjazne środowisko wychowawcze, przestrzegają przyjętych w szkole zasad i reagują na przejawy ich łamania, dbają o przestrzeganie zasad bezpieczeństwa zdrowotnego przez członków społeczności szkolnej.

Środowisko uczniów:

W szkole uczą się dzieci i młodzież z terenu miasta oraz okolicznych wsi w wieku od 7 do 15 roku życia. Uczniowie współpracują ze sobą, prężnie działa Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Wolontariatu i Samorząd Uczniowski, wolontariat świetlicowy i biblioteczny. Wielu uczniów osiąga wysokie wyniki w nauce, większość otrzymuje wysokie oceny zachowania. Uczniowie wygrywają zawody sportowe, konkursy wiedzy i artystyczne, zdobywają liczne nagrody i wyróżnienia. Uczniowie chętnie korzystają z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych (koła zainteresowań, drużyna zuchowa i inne). Uczniowie tworzą przyjazny klimat rówieśniczy, aczkolwiek często zdarzają się incydenty o charakterze agresji i/lub przemocy słownej, fizycznej oraz cyberprzemocy.

Okres pandemii i nauki zdalnej w poprzednich latach przyczynił się do wzrostu trudności w funkcjonowaniu emocjonalno - społecznym uczniów, co potwierdzały rozmowy z uczniami i prowadzone obserwacje i badania ankietowe. Podobne tendencje obserwowane są w raportach z badań. Mimo pomocy specjalistów szkolnych i pozaszkolnych nadal obserwuje się wśród dzieci i młodzieży zaburzenia lękowe, nastroju i depresję, przewlekły stres, osamotnienie, nerwowość, drażliwość

i psychiczną niestabilność. Uczniowie skarżą się na zakłócenia w funkcjonowaniu poznawczym, problemy z zapamiętywaniem, koncentracją uwagi, brakiem motywacji, unikaniem aktywności, spędzanie zbyt dużej ilości czasu korzystając z urządzeń mobilnych, co obserwują inni członkowie społeczności szkolnej (nadużywanie przez uczniów urządzeń mobilnych, telefonów, również na terenie szkoły, podczas wycieczek). Obserwujemy również przypadki nieuzasadnionej absencji, samookaleczenia, nadmierny krytycyzm, impulsywność, trudności w budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych, utrzymujące się konflikty, a nawet przejawy agresji i przemocy rówieśniczej, niechęć do jakiegokolwiek działania oraz uzależnienia. Nadal obserwujemy też problemy o podłożu rodzinnym, związane z rozpadem rodzin, śmiercią bliskich osób (nagła śmierć kilkorga rodziców). Jednakże równocześnie w badaniach ankietowych w większości młodzi ludzie deklarują, że mają dobre relacje z rodziną, wychowawcami i rówieśnikami, mogą korzystać z ich pomocy i wsparcia w przeżywanych trudnościach. Ponadto uczniowie zwracają większą uwagę na swoje zdrowie, chętniej pracują na lekcjach wychowania fizycznego, uprawiają sport poza szkołą, biorą udział w zawodach i imprezach sportowych, co sprawiło, że poprawiła się kondycja fizyczna uczniów. Nadal jednak obserwujemy uczniów z otyłością i nadwagą, a uczniowie nie zawsze dbają o właściwe nawyki żywieniowe (słodkocze na przerwie, zakupy w automatach ze słodyczami na hali sportowej - mimo zakazu, unikanie jedzenia drugiego śniadania w szkole).

Do grona naszych uczniów dołączyli uczniowie z Ukrainy, niektórzy z trudnymi doświadczeniami wywołanymi czasem wojny w ich kraju, pozostają oni pod stałą opieką psychologiczną p. psycholog z Ukrainy zatrudnioną przez Gminę Miasta Słupca - p. Zhuravlova, która pełni dyżur w naszej szkole w wymiarze 22 godzin.

Niektórzy uczniowie w badaniu ankietowym sygnalizowali, że nie mają poczucia bezpieczeństwa w naszej szkole oraz wskazywali miejsca, które w ich opinii nie są bezpieczne m.in. toalety, szatnie wychowania fizycznego. Ponadto uczniowie nie zawsze okazują szacunek i słuchają próśb i zaleceń pracowników niepedagogicznych. Wzrost w naszym mieście przestępczości związanej narkotykami i dopalaczami, spowodował, że problem ten dotknął również uczniów naszej szkoły (wzrost spożycia przez uczniów klas 7-8 dopalaczy i narkotyków z 4% - 11,1% i 9,7%). Badani uczniowie dużo czasu spędzają w Internecie, ale nie wszystkie ich działania, są prawidłowe i bezpieczne. Pojedyncze dzieci z kl. 4-6 miały kontakt z używkami, które pozyskali od rówieśników albo od rodziców, ponieważ w pytaniu o okoliczności picia alkoholu, pojawił się tylko dom rodzinny. W klasach 7-8 spora grupa uczniów miała kontakt z używkami różnego rodzaju, a pojedynczy uczniowie używają ich nawet codziennie. Jeśli chodzi o alkohol to w tym przedziale wiekowym obserwujemy spadek deklarowanego przyznania się do jego spożywania z 35% w ubiegłym roku do 29,2% w bieżącym roku szkolnym. Do palenia papierosów w ubiegłym roku przyznawało się 29% badanych uczniów, a obecnie 25% - 27,8% (w zależności od pytania), czyli też jest minimalny spadek.

Prawie połowa badanych uczniów klas 4-6 doświadczyło przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku dręczenia, rozumianego jako robienie przez jedną osobę lub grupę przez dłuższy czas bardzo przykrych rzeczy (bicie, przezywanie, obgadywanie, wykluczanie z grupy). Ankietowane dzieci doświadczyły też różnych form cyberprzemocy, agresji słownej i fizycznej oraz innych form przemocy. Sprawcami przemocy najczęściej są rówieśnicy, starsze lub młodsze dzieci, ale również rodzice. W ostatnim roku dręczenia, rozumianego jako robienie przez jedną osobę lub grupę przez dłuższy czas bardzo przykrych rzeczy (bicie, przezywanie, obgadywanie, wykluczanie z grupy), w różnym nasileniu doświadczyło prawie 2/3 badanych uczniów kl. 7-8. Nastolatki najczęściej byli oni ofiarami agresji i przemocy słownej, ale też często doświadczali różnych form cyberprzemocy, przemocy fizycznej, poniżania, a nawet przemocy seksualnej i zmuszania do oddania pieniędzy czy innych rzeczy. Sprawcami przemocy najczęściej są rówieśnicy, starsi lub młodszy uczniowie. Jednak młodzież pada ofiarą przemocy ze strony dorosłych, najczęściej są to osoby obce, ale też rodzice i nauczyciele.

Większość badanych uczniów czerpie zadowolenie z różnych obszarów swojego życia, zarówno w zakresie postrzegania siebie, relacji z innymi, sytuacji materialnej, sposobów spędzania czasu wolnego, czy wyobrażeń o przyszłości. Tylko pojedynczy uczniowie są niezadowoleni z tych obszarów, a wśród uczniów kl. 7-8 w dwóch aspektach poziom niezadowolenia przekroczył 10%: relacje z nauczycielami i wygląd, w klasach 4-6 tylko wygląd.

Badani uczniowie w przeważającej ilości spędzają dużo czasu z rodzicami. Wspólnie wychodzą, podejmują decyzje, wspierają się w ważnych sprawach domowych, a nawet uprawiają razem sport. Rodzice interesują się ich sprawami, choć najczęściej skupiają się na szkole i ocenach. Ponadto rodzice sprawdzają z kim ma się spotkać dziecko i dokąd idzie po wyjściu z domu. Zdarza się, że rodzice nie kontrolują wydatków swoich dzieci, nie pytają o wspólne plany z przyjaciółmi ani nie pytają co dzieci robią i gdzie przebywają po szkole.

Badani uczniowie w większości deklarują odmowę w sytuacji namawiania ich do niewłaściwych zachowań, aczkolwiek wykazują pewną tolerancję w stosunku do wagarów. Jednak tylko około połowa z nich potrafi odmówić, gdy koledzy namawiają ich do zrobienia tego, na co nie mają ochoty. Ponadto respondenci z kl. 7-8 w większości mają łatwość w inicjowaniu kontaktów społecznych. Około 10% z nich unika rówieśników i/lub nie zwraca uwagi na zaproszenia.

Większość uczniów kl. 4-8 doświadcza wspierających zachowań ze strony kolegów i koleżanek z klasy. Jednak wśród nich są tacy, których nikt z klasy nie zaprasza na urodziny/imprezy ani do wspólnego spędzenia czasu podczas przerwy czy po szkole. Wśród nastolatków z kl. 7-8 jest spora grupa uczniów, którzy w sytuacji osobistych problemów nie otrzymują pomocy ani pocieszenia w klasie, natomiast w kl. 4-6 nieco więcej dzieci nie ma poczucia, że ich koledzy i koleżanki cieszą się z ich sukcesów.

Uczniowie dobrze oceniają swoje relacje wychowawcami, postrzegają ich jako osoby wspierające, dodające otuchy, trocące się o nich i służące radą, informacją i pomocą w różnych sytuacjach. Uczniowie gorzej oceniają nauczycieli, uważają, że skupiają się oni głównie na ocenach, faworyzują dobrych uczniów poprzez poświęcanie im większej ilości czasu i lepsze

traktowanie. Jednak większość dzieci dostrzega, że nauczyciele dbają o to, żeby zrozumieć czego się uczą i wierzą w ich możliwości zdobycia wiedzy oraz wyciągnięcia wniosków z popełnionych błędów.

Uczniowie stosują bardzo różnorodne strategie radzenia sobie z trudnościami, niestety niektóre z nich mogą prowadzić do wykształcenia nieprawidłowych nawyków lub do uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Stosunkowo rzadko korzystają z pomocy rodziców czy specjalistów.

Środowisko społeczne, klimat szkoły:

Najważniejszym czynnikiem chroniącym zdrowie psychiczne uczniów nieustannie jest wielkość, dostępność i jakość sieci wsparcia (rodzina, rówieśnicy, nauczyciele i wychowawcy, pomoc psychologiczno - pedagogiczna, itp.) - w naszej szkole panuje dobra atmosfera i relacje oparte na zaufaniu i szacunku pomiędzy poszczególnymi grupami społeczności szkolnej, co przekłada się na dobrą współpracę i budowę szerokiej sieci wsparcia (rodzice większości uczniów bardzo angażują się we współpracę w celu wspierania rozwoju uczniów i rozwiązywania pojawiających się problemów, uczniowie w większości kontaktują się ze sobą, udzielają sobie wsparcia i pomocy, nauczyciele i wychowawcy mają dobre relacje z uczniami, są wrażliwi na pojawiające się trudności i starają się je na bieżąco rozwiązywać, w szkole zatrudnionych jest dwóch psychologów i pedagogów, w tym pedagog specjalny, którzy oferują szeroką pomoc m.in. w formie konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli, ponadto zatrudnionych jest wielu innych specjalistów udzielających pomocy psychologiczno - pedagogicznej w różnych formach określonych odpowiednim rozporządzeniem (logopedzi, doradca zawodowy, terapeuci pedagogiczni, oligofrenopedagodzy i inni). W prowadzonych badaniach ankietowych w roku szkolnym 2023/2024 rodzice, nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni wysoko oceniają atmosferę w szkole.

Strefa kultury i aktywności środowiskowej szkoły:

Szkoła ma rozbudowaną tradycję i obrzędowość (sztandar, hymn szkoły i patrona). W tradycje szkoły wpisały się uroczyste obchody Dnia Patrona, Festyn Świąteczny i Rodzinny, akademie patriotyczne, bal ósmoklasisty, wigilie klasowe, obchody Dnia Dziecka, Chłopca, Kobiet i wiele innych. Szkoła chętnie angażuje się w różne działania i akcje o charakterze prozdrowotnym i charytatywnym, posiada bardzo bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań. W trakcie każdego roku organizowane są liczne imprezy o charakterze wychowawczym i profilaktycznym np. Dzień Sportu, Dzień Bez Papierosa, Dzień Praw Dziecka, Dzień Profilaktyki Szkolnej, Dzień Wolontariatu. W szkole działa Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło Wolontariatu, Szkolne Koło Caritas, drużyna zuchowa, wolontariat biblioteczny i świetlicowy. Szkoła współpracuje z Muzeum Regionalnym w Słupcy, Biblioteką Miejską i MDK w Słupcy.

Wnioski z diagnozy

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zostały w ujęte w katalog czynników chroniących (zasoby) oraz czynników ryzyka (zagrożenia).

Czynniki chroniące:

- w szkole pracuje wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna;
- zatrudniamy specjalistów (m.in. pedagogzy, psychologzy, logopedzi, doradca zawodowy, tyflopadaog, surdopadaog, terapeuci pedagogiczni, higienistka szkolna, oligofrenopedagodzy);
- tworzymy bardzo szeroką ofertę dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i zapewniamy uczniom możliwość udziału w wielu różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, które stanowią alternatywę dla destrukcyjnych form spędzania czasu wolnego;
- dbamy o dobrą współpracę z rodzicami i angażujemy rodziców – rodzice są w szkole mile widziani nie tylko podczas comiesięcznych dyżurów i wywiadówek, ale także zapraszamy ich do angażowania się w edukację dzieci i do podejmowania decyzji w sprawach szkoły;
- tworzymy jasne i przejrzyste zasady (statut szkoły, Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem, procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych i inne dokumenty szkolne);
- nie dajemy przyzwolenia dla zachowań społecznie nieaprobowanych (dotyczy to wszystkich pracowników szkoły);
- dbamy o dobrą pozycję szkoły w środowisku lokalnym i rozwijamy więzi z lokalną społecznością – współpracujemy z rodziną, placówkami pomocy na rzecz dziecka i rodziny (Sąd Rodzinny, ZKSS, KPP, PP-P, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, itp.) oraz innymi organizacjami działającymi w lokalnej społeczności (np. Caritas parafialny, MDK, Muzeum Regionalne), które w znaczny sposób wspomagają nasze zasoby;
- pozyskujemy innych do realizacji zadań stojących przed szkołą i wspierających ją;
- koncentrujemy się na tworzeniu uczniom szans do osiągnięcia sukcesów – wszyscy uczniowie mogą odnosić sukcesy i przyswajając zdrowe, konwencjonalne zachowania, dlatego tworzymy zespoły pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz dokumentację udzielanej pomocy, poprzez które jasno komunikujemy swoje wzajemne oczekiwania, cele, formy i sposoby pomocy, a w ich realizację włączamy nie tylko pracowników szkoły, ale także ucznia i jego dom rodzinny;
- pracujemy nad tym, by rozwijać pozytywne relacje między uczniami a pracownikami szkoły, gdyż jest to jeden z ważniejszych czynników w zapobieganiu zachowaniom dysfunkcyjnym;
- otwarcie mówimy o problemach dzieci i młodzieży pojawiających się na terenie szkoły i poszukujemy bezpiecznych rozwiązań;

- staramy się traktować uczniów podmiotowo i z należytych szacunkiem;
- tworzymy uczniom możliwości dzielenia się swoimi niepokojami na temat sytuacji szkolnej;
- gwarantujemy możliwość korzystania z pomocy profesjonalistów, również dzieciom z Ukrainy (psycholog Zhuravlova);
- staramy się identyfikować problemy i opracowywać kierunki i sposoby ich rozwiązania;
- promujemy odpowiedzialność społeczną, postawy prospołeczne (wielu uczniów angażuje się w działania prospołeczne, szeroka działalność Szkolnego Koła Wolontariatu oraz Szkolnego Koła Caritas, pomoc potrzebującym uczniom, działania SU, wolontariat świetlicowy i biblioteczny);
- uczniowie przestrzegają norm i zasad, podejmują liczne zadania na rzecz środowiska szkolnego i pozaszkolnego o czym świadczy duża liczba wysokich ocen zachowania;
- wspieramy uczniów w wyborze szkoły ponadpodstawowej i w wyborze pracy zawodowej;
- większość uczniów ma pozytywny obraz własnej osoby i adekwatną samoocenę, a także jasne standardy etyczne;
- uczniowie coraz częściej dostrzegają niewłaściwe zachowania wśród siebie i przestają być obojętni;
- kontakty większości uczniów z rówieśnikami są poprawne;
- uczniowie dość trafnie oceniają swoje trudności w nauce i zazwyczaj radzą sobie z nimi w konstruktywny sposób (zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze, pomoc przyjaciół, rodziny, pomoc koleżeńska, systematyczna nauka, itp.);
- w szkole w szerokim zakresie realizowaliśmy cele wytyczone w programie wychowawczo - profilaktycznym, prowadziliśmy rozległe działania o charakterze profilaktycznym adekwatnie do problemów występujących w szkole;
- w naszej szkole panuje dobra atmosfera i relacje oparte na zaufaniu i szacunku pomiędzy poszczególnymi grupami społeczności szkolnej, co przekłada się na dobrą współpracę i budowę szerokiej sieci wsparcia (rodzice, uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, pracownicy niepedagogiczni, zaprzyjaźnione instytucje i fundacje);
- pomoc psychologiczno - pedagogiczna organizowana jest adekwatnie do potrzeb, nie tylko dla uczniów z opiniami i orzeczeniami z poradni psychologiczno - pedagogicznych, ale również dla uczniów wyłonionych w ramach diagnozy wewnątrzszkolnej, na wniosek ucznia, rodzica czy nauczyciela;
- uczniowie wiedzą, gdzie mogą korzystać z pomocy i często z niej korzystają;
- nauczyciele, wychowawcy i rodzice uczniów na bieżąco reagują na niepokojące symptomy występujące u uczniów, co pozwala szybko reagować i nie prowadzi do eskalacji problemu;
- uczniowie wszystkich klas byli odwiedzani przez psychologów i/lub pedagogów i otrzymali informację o możliwościach korzystania z pomocy, wsparcie informacyjne i emocjonalne;
- nauczyciele i wychowawcy na bieżąco monitorują sytuacje szkolne, zgłaszają trudności, podejmują współpracę ze specjalistami szkolnymi, co przekłada się udzielnie uczniom natychmiastowej pomocy psychologiczno - pedagogicznej adekwatnie do potrzeb;
- uczniowie wybranych klas I- III uczestniczą w realizacji programu "Przyjaciele Zippiego" i rozwijają kompetencje emocjonalno - społeczne;
- obserwujemy mały wskaźnik podejmowania przez młodzież grupowych zachowań ryzykownych na terenie szkoły (np. używanie snusów – 7 uczniów);
- dbamy o dobry przepływ informacji między pracownikami szkoły, co ułatwia podejmowanie skutecznych i spójnych oddziaływań wychowawczych;
- jest dobry przepływ informacji między pracownikami szkoły, dobra współpraca, równomierne obciążenie obowiązkami;
- poprawiła się kondycja fizyczna uczniów, chętnie uczestniczą w lekcjach wychowania fizycznego, biorą udział w zawodach i imprezach sportowych;
- uczniowie w większości mają dobre relacje z rodziną i rówieśnikami, mogą korzystać z ich pomocy i wsparcia w przeżywanych trudnościach;
- edukacja zdrowotna jest prowadzona przez wychowawców i innych nauczycieli, jej efekty przekładają się na podejmowanie refleksji i postaw prozdrowotnych, większej aktywności fizycznej, zdrowszych nawyków żywieniowych i innych zachowań sprzyjających zdrowiu wśród uczniów i nauczycieli, ale również wśród pracowników niepedagogicznych;
- zarówno w priorytetach pracy szkoły, jak i jej pracowników zadania z zakresu promocji różnych aspektów zdrowia i profilaktyki odgrywają ważną rolę;
- wszyscy pracownicy szkoły podejmujący działania profilaktyczne mogą liczyć na wzajemne wsparcie. Nauczyciele przygotowani są do prowadzenia działań w tym zakresie, są przekonani o skuteczności powyższych działań zarówno w promowaniu zdrowia psychicznego jak i fizycznego młodych ludzi;
- podjęto szereg działań w zakresie wdrożenia polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem (szkolenia dla pracowników szkoły, opracowanie procedur, edukowanie z tego zakresu rodziców i uczniów);
- na wszystkich poziomach edukacji realizowane są programy profilaktyczne, w tym również rekomendowane (Archipelag skarbów, Debata, Przyjaciele Zippiego, Loguj się z głową, Słowa są oknami lub ścianami, Gatki z psem).
- specjaliści szkolni prowadzili liczne zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym w różnych oddziałach oraz działania edukacyjne i informacyjne w różnej formie dot. depresji, przemocy, bezpiecznego korzystania z Internetu, praw dziecka, skierowane dla uczniów i ich rodziców;
- zespół psychologów i pedagogów koordynował organizowanie i udzielanie różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz ocenę ich efektywności;

- na bieżąco monitorowano sytuację szkolną wielu uczniów, na podstawie obserwacji, rozmów oraz dostępnej dokumentacji w celu wdrożenia działań pomocowych;
- w okolicy szkoły bardzo rzadko pojawiają się osoby, które modelują niewłaściwe zachowania;
- odbywały się liczne spotkania z rodzicami w celu wspierania ich w pokonywaniu trudności dzieci, wspólnie planowano i podejmowano działania.

Czynniki ryzyka:

- nieregularny udział uczniów w proponowanych formach pomocy psychologiczno - pedagogicznej;
- powtarzające się konflikty między rówieśnikami, liczne przejawy agresji słownej i fizycznej, cyberprzemocy, wulgaryzmu - wnioski z obserwacji, prowadzonych interwencji i badań ankietowych;
- zdarza się, że świadkowie agresji i przemocy szkolnej zachowują się biernie, również świadkowie agresji w przestrzeni wirtualnej;
- obniżony poziom świadomości i gotowości niektórych rodziców do podjęcia współpracy w celu rozwiązywania i przeciwdziałania problemom wychowawczym;
- niepowodzenia szkolne - troje uczniów nie otrzymało promocji do klasy programowo wyższej, w tym jeden z klasy pierwszej, objęty nauczaniem domowym;
- powiększa się liczba uczniów unikających realizacji obowiązku szkolnego;
- poważnym problemem staje się autoagresja w postaci samookaleczania, szczególnie u dziewcząt, problemy zaczynają się już w klasach 4, zdecydowanie nasilają w 7.
- obserwujemy wzrost zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży, kierujemy ich do lekarzy specjalistów, ale również do innych specjalistów poza szkołą w celu diagnozy i specjalistycznej terapii;
- do specjalistów szkolnych zgłasza się też coraz więcej uczniów z prośbą o wsparcie edukacyjne z uwagi na trudności z opanowaniem materiału, które są rezultatem niskiej motywacji do pracy, wysokiej absencji, braku nawyków efektywnego uczenia się, depresji, niskiej samooceny, braku poczucia bezpieczeństwa, niedostatecznego wsparcia w środowisku rodzinnym;
- wzrasta liczba zgłoszeń trudności rodziców w egzekwowaniu od dzieci wymagań wychowawczych, problemów z nadużywaniem przez uczniów urządzeń elektronicznych i zbyt długiego czasu spędzanego w rzeczywistości wirtualnej.
- kontakty niektórych uczniów z młodzieżą przejawiającą znamiona demoralizacji oraz pozostawanie w grupach rówieśniczych przejawiających zachowania problemowe;
- utrzymują się trudności w funkcjonowaniu emocjonalnym wielu uczniów;
- utrzymywanie się problemów z nadwagą i otyłością, zmęczenia i niewłaściwych nawyków żywieniowych (słodczyce na przerwach, zakupy w automatach ze słodyczami na hali sportowej - mimo zakazu, unikanie jedzenia drugiego śniadania w szkole);
- obniżenie motywacji zadaniowej i zmniejszenie aktywności uczniów, niska motywacja szkolna u wielu uczniów;
- utrzymują się problemy z nadużywaniem przez uczniów urządzeń mobilnych, telefonów, w tym również w szkole, podczas wycieczek;
- przeżywanie przez część uczniów i nauczycieli sytuacji osobistej straty, żałoby (nagła śmierć kilkorga rodziców);
- skłonność do poszukiwania wrażeń;
- nieadekwatna ekspresja gniewu i agresji, impulsywność obserwowana u części uczniów;
- istnienie negatywnej presji rówieśniczej;
- konflikty rodzinne, trudności w relacjach z rodzicami i/lub rodzeństwem;
- niektórzy rodzice prezentują zachowania dysfunkcyjne i mają problemy z kierowaniem życiem rodzinnym;
- zdarza się coraz częściej, że w domu rodzinnym jest niewystarczająca lub niekonsekwentna dyscyplina wychowawcza;
- wielu uczniów mało angażuje się w życie szkoły;
- niektórzy uczniowie samowolnie wychodzą poza teren szkoły podczas przerw (wyjścia do pobliskich sklepów, stoisk typu fast food);
- niektórzy uczniowie nie czują więzi ze szkołą;
- mała integracja ze środowiskiem szkolnym niektórych uczniów ukraińskich;
- część rodziców i uczniów nie ma poczucia wpływu na realizowane na godzinach wychowawczych i w szkole zagadnienia w zakresie wychowania i profilaktyki oraz edukacji zdrowotnej, jednocześnie nie włączają się oni w pracę zespołu opracowującego program, nie podają sugestii podczas spotkań z wychowawcą;
- uczniowie wskazują w szkole miejsca, które w ich opinii nie są bezpieczne m.in. toalety, szatnie wychowania fizycznego;
- wzrasta w naszym mieście przestępczość związana narkotykami i dopalaczami, problem ten dotknął również uczniów naszej szkoły;
- uczniowie nie zawsze okazują szacunek i słuchają prośb i zaleceń pracowników niepedagogicznych;
- uczniowie nie zawsze dbają o pozostawianie po sobie czystości i porządku, szczególnie w toaletach;
- pojawiły się drobne akty wandalizmu i zniszczenia w toaletach;

- wskazywanie przez uczniów domu rodzinnego jako miejsca, gdzie mają pierwszy kontakt z używkami (alkohol, papierosy);
- kilkanaście procent naszych uczniów jest narażonych na kontakt z zachowaniami ryzykownymi w okolicy swojego miejsca zamieszkania. Najczęściej są to wulgaryzmy, wyzwiska i papierosy, ale zdarza się, że spotykają ludzi pijących alkohol, pijanych, lub zażywających substancje psychoaktywne;
- ponad 10% uczniów jest niezadowolonych ze swojego wyglądu;
- zdarza się, że rodzice nie kontrolują wydatków swoich dzieci, nie pytają o wspólne plany z przyjaciółmi ani nie pytają co dzieci robią i gdzie przebywają po szkole;
- 50% uczniów nie potrafi odmówić, gdy koledzy namawiają ich do zrobienia tego, na co nie mają ochoty;
- nadal jest pewna liczba uczniów, którzy nie mają poczucia bezpieczeństwa w szkole;
- uczniowie skarżą się na nadmierne obciążenie obowiązkami i nauką, nie zawsze sprawiedliwe traktowanie ze strony nauczycieli, uważają, że skupiają się oni głównie na ocenach, faworyzują dobrych uczniów poprzez poświęcanie im większej ilości czasu i lepsze traktowanie.

Rekomendacje do pracy w roku szkolnym 2024/2025:

Wychowawcy:

Diagnoza zespołu klasowego

- Zdiagnozować sytuację rodzinną swoich wychowanków i pozyskane informacje przekazać zespołowi pedagogów i psychologów w celu zaplanowania dla uczniów w najtrudniejszych sytuacjach rodzinnych odpowiedniego wsparcia.
- Przeprowadzić rozmowy z uczniami i ich rodzicami nt. relacji dzieci w klasie (diagnoza) i zaplanować działania w celu poprawy relacji w danym oddziale klasowym np. zajęcia integrujące, nauka współpracy i współdziałania, zajęcia psychoedukacyjne nt. zasad budowania prawidłowych relacji z innymi oraz rozwiązywania konfliktów.

Współpraca z rodzicami:

- Uświadomić rodzicom, że bliska więź z dzieckiem jest jednym z najważniejszych czynników chroniących przed podjęciem zachowań ryzykownych. Zachęcać do interesowania się życiem swoich dzieci, ich planami, tym, gdzie i z kim spędzają czas, jakie mają wspólne plany z przyjaciółmi, ale również do wspólnego spędzania czasu (wspólne pasje, rozmowy), ze szczególnym zwróceniem uwagi na jakość relacji a nie czas jej trwania. Uświadomić rodziców, że równie często jak o szkole i ocenach, a nawet częściej powinni rozmawiać z dziećmi na temat ważnych dla nich spraw, szczególnie na temat ich samopoczucia, relacji z innymi, radzenia sobie z trudnościami, itp.
- Przeprowadzić rozmowy z zainteresowanymi rodzicami nt. wspierania dzieci w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami w miejscu zamieszkania, zaproponować wsparcie specjalistów szkolnych.
- W ramach spotkań ogólnych dla rodziców poruszyć zagadnienia z obszaru zachowań problemowych, w tym odpowiedzialnych zachowań rodziców i nie stwarzania okazji do sięgania po używki w domu oraz wspólnego spędzania czasu w sieci i odpowiedzialnej kontroli w tym obszarze.
- Uświadomić rodzicom, że korzystanie z używek i przemocy w relacjach rodzinnych może być dla dzieci sygnałem przyzwolenia ze strony rodziców na stosowanie takich zachowań przez dzieci w przyszłości.
- Uświadomić rodziców podczas spotkań wychowawczych, że podejmowanie zachowań ryzykownych dotyczy dużej części nastolatków, w tym również uczniów naszej szkoły, że trzeba z dziećmi o tym rozmawiać.

Tematyka godzin wychowawczych:

- Podczas lekcji wychowawczych w klasach 7-8 poruszyć tematy związane ze specyfiką okresu dojrzewania i dbania o wygląd. Podczas lekcji wychowawczych w klasach 4-6 poruszyć tematy związane ze specyfiką okresu dojrzewania i dbania o wygląd oraz kanonu piękna.
- Rozwijać różne umiejętności z obszaru zachowań asertywnych, wzmacniać kompetencje społeczne uczniów (4-8).
- Na godzinach wychowawczych w kl. 7-8 poruszyć z wychowankami kwestię bezpieczeństwa w szkole, przeprowadzić w swoich oddziałach diagnozę poczucia bezpieczeństwa uczniów i przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa oraz wypracować propozycje wzmocnienia więzi swoich uczniów z klasą i szkołą (klasy 4-8).
- Zachęcać dzieci do innych aktywności niż korzystanie z urządzeń ekranowych, uczyć zasad bezpiecznego korzystania z Internetu w szkole i w domu. W pracy z młodzieżą klas 7-8 poruszać zagadnienia z tego zakresu tematycznego (używki, bezpieczne korzystanie z Internetu).
- Podczas godzin wychowawczych omówić z uczniami kl. 4-6 konsekwencje wagarów i agresji słownej. Przypomnieć, że obojętność wobec niewłaściwych zachowań, może oznaczać przyzwolenie.

- Przeprowadzić w klasach 7-8 zajęcia na temat marzeń uczniów, pozwalające na kreatywność i pobudzenie wyobraźni. Omówić je i pokazać różne możliwości życiowe.
- Wprowadzić na godzinach wychowawczych lekcje dotyczące radzenia sobie ze stresem i uczyć konstruktywnych sposobów radzenia sobie z problemami.

Inne działania:

- Przypominać uczniom i ich rodzicom o konieczności realizacji obowiązku szkolnego i konsekwencjach wagarów.
- Podejmować na bieżąco różne rodzaje zadań integrujących zespół klasowy, budować więzi między uczniami w klasie.
- Zadbąć o dobre relacje z wychowankami, nadal udzielać im potrzebnego wsparcia i pomocy.
- Organizować spotkania pomocy psychologicznej – pedagogicznej z rodzicami uczniów, którzy nieregularnie wypełniają obowiązki szkolny i/lub są w bardzo trudnych sytuacjach życiowych, emocjonalnych, wspólnie ustalać działania pomocowe i doraźne wsparcie, a w razie braku chęci do współpracy ze strony rodziców kierować wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.

Wszyscy nauczyciele:

- Poruszyć na lekcjach temat ocen i poczucia niesprawiedliwości wśród młodzieży w kontekście uczniów dobrych.
- Zwrócić uwagę na relacje z uczniami i przestrzeganie w nich zasady dbania o poprawność komunikacji oraz stosowanie polityki ochrony przed krzywdzeniem.
- Zachęcać młodych ludzi do większej aktywności fizycznej, wskazywać im różne sposoby spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań i pasji.
- Kontynuować działania profilaktyczne, w tym realizację programów rekomendowanych.
- Prowadzić z uczniami rozmowy i zachęcać ich do poszukiwania pomocy w środowisku szkolnym lub poza szkolnym, promować telefon zaufania. Przypominać uczniom o różnych możliwościach korzystania z pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym (m.in. wychowawca, pedagog, psycholog, telefon zaufania). Przestrzegać i propagować w szkole „Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem”. Udzielać adekwatnego wsparcia ofiarom i sprawcom przemocy.
- Zachowywać szczególną czujność na dyżurach na boiskach, na odcinkach w piwnicy, szczególnie obok szatni, a także obok szatni wychowania fizycznego oraz toalet. Zachować również czujność na dziedzińcu szkoły, wypraszać osoby obce, zwłaszcza prezentujące niewłaściwe zachowania.
- W dalszym ciągu na bieżąco diagnozować potrzeby uczniów i udzielać im adekwatnego do potrzeb wsparcia i pomocy, w szczególności dla dzieci z obniżonym poczuciem własnej wartości i problemami emocjonalnymi.
- Monitorować sytuację uczniów mających trudności dydaktyczne, organizować dla nich pomoc w środowisku szkolnym i zachęcać rodziców do wspierania dzieci w domu.
- Motywować uczniów do regularnego udziału w zajęciach lekcyjnych oraz w zaleconych formach pomocy psychologicznej - pedagogicznej (m.in. poprzez rozmowy motywujące), kontrolować frekwencję, informować o nieobecnościach wychowawców i pedagoga, a przede wszystkim kontaktować się przez dziennik z rodzicami ucznia i wyjaśniać na bieżąco przyczyny nieobecności.
- Obserwować relacje między uczniami, interweniować w sytuacjach konfliktowych, odrzucenia oraz kryzysów emocjonalnych.
- Należy zintensyfikować działania profilaktyczne ukierunkowane na profilaktykę przeciwdziałania paleniu tytoniu oraz przemocy rówieśniczej. Konsekwentnie przeciwstawiać się wyzwiskom, wulgaryzmom, wykluczaniu innych z grupy a także nękanii dręczeniu czy używaniu przemocy. Należy podjąć trud kreowania mody na zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie, bez substancji psychoaktywnych poprzez realizację programów profilaktycznych, systematyczne rozmowy z uczniami, spotkania ze specjalistami w tym zakresie. Cennym byłoby dołożyć większych starań do budowania i eksponowania pozytywnych grup uczniowskich i pozytywnego klimatu rówieśniczego. W zrealizowaniu tego celu mogą pomóc pozytywne środowiska wychowawcze, takie jak harcerstwo, samorząd uczniowski, wolontariat, szkolne grupy sportowe, ale także podejmowane działania, szczególnie takie, gdzie uczniowie pomagają sobie pokonywać trudności np. w nauce.
- Niezależnie od zajmowanego stanowiska aktywnie włączać się w różne zadania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki problemowej np. poprzez reagowanie na niewłaściwe postawy uczniów albo poprzez modelowanie postawy życzliwości i szacunku dla innych.
- Uczestniczyć w szkoleniach z zakresu prowadzenia zajęć profilaktycznych, tak aby były one atrakcyjne w formie przekazu i skutecznie zmieniały wiedzę i przekonania na temat substancji psychoaktywnych.
- Podejmować działania z obszaru profilaktyki zgodnie z własnymi możliwościami, adekwatnie do potrzeb szkoły i naszych uczniów.
- Dla podniesienia skuteczności działań wszyscy powinni współpracować w realizacji działań profilaktycznych.

Zespół ds. programu wychowawczo – profilaktycznego:

- Włączyć propozycje podane przez rodziców do programu wychowawczo – profilaktycznego naszej szkoły.
- W diagnozie stopnia poczucia bezpieczeństwa nastolatków w kolejnym roku szkolnym dopytać uczniów o przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa i rozumienie tego pojęcia.
- Uwzględnić zdiagnozowane problemy w programie wychowawczo – profilaktycznym na kolejny rok szkolny i prowadzić odpowiednie działania profilaktyczne, informować o zagrożeniach i możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych, kontynuować realizację programów profilaktycznych ukierunkowanych na wzmacnianie zasobów osobistych i czynników chroniących.
- Cennym kierunkiem działania byłoby zintensyfikowanie działań profilaktycznych wobec grupy dzieci wysokiego ryzyka. Pozyskać możliwość realizacji programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki selektywnej.
- W dalszym ciągu dokładać wszelkich starań zmierzających do realizacji działań profilaktycznych, których założeniem jest osłabianie czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących, a w konsekwencji zapobieganie rozwojowi zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.
- Dla uczniów kl. 8 i ich rodziców przeprowadzić program profilaktyczny „Archipeląg skarbów”, zachęcić rodziców do udziału w części im poświęconej.

Dyrekcja szkoły:

- Z uwagi na szereg zachowań niepożądanych należy rzetelnie informować rodziców o zagrożeniach występujących w środowisku dzieci i młodzieży, pozyskiwać rodziców do współpracy i dzielić się z nimi odpowiedzialnością za zadania wychowawcze oraz profilaktyczne.
- W dalszym ciągu wśród kadry pedagogicznej należy odświeżać wiedzę na temat jej odpowiedzialności za włączanie wychowania i profilaktyki do treści programowych poszczególnych przedmiotów.

Specjaliści szkolni:

- Organizować spotkania pomocy psychologiczno – pedagogicznej z rodzicami uczniów, którzy nieregularnie wypełniają obowiązek szkolny i/lub są w bardzo trudnych sytuacjach życiowych, emocjonalnych, wspólnie ustalać działania pomocowe i doraźne wsparcie, a w razie braku chęci do współpracy ze strony rodziców kierować wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.
- Prowadzić zajęcia uświadamiające zagrożenia wynikające z nadmiernego korzystania z Internetu i urządzeń elektronicznych, a w razie podejrzeń o uzależnieniu sugerować rodzicom terapię.
- Systematycznie wdrażać przyjętą politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, prowadzić działania edukacyjne z tego zakresu wśród pracowników, rodziców i uczniów oraz działania zgodnie z przyjętą polityką ze szczególną wrażliwością na potrzeby uczniów w tym zakresie i umiejętnością rozpoznawania symptomów krzywdzenia. Zapoznać z nią uczniów, pracowników i rodziców.